

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DELSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 187, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1926. FEBRUÁR 9.
KEDD

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A szomorú jelen

Az élő, bőrünkre menő történelem országútjának porában a hiába való várás, a szakadatlan hallgatódzás, a szünetlen felajzottság miatt még nehezebben vonszoljuk terhünket. Mennivel könnyebb volna siralmas életünk, ha a messziről intene valami szokatlan, nagy körvonalu a szemünknek, ha a zűrzavarból, a kis tülekedés vásarából bővülő hangok bátoritanának, vagy rémítenének. Ugy érezzük, hogy a céltalanság a célunk, hogy az utnak soha lesz számukra érdemes végső állomása? Tudjuk, nem mehetünk örökre a sivatagban, égő homokról a talpunk friss füre fog áttaposni, de hol van a datolyaliget, mikor még délibáb se ringatja és tilos minden álmadozás? Az öntudat és a láb nem leveleznek egymással, azért menetelésünk gépies és sorvasztó. Azt hittük Locarno után gyorsabb lett az ütem, a perc jelentősége felszökik és lázas készülődés heve fűti fel a levegőt. Nem borzasztó, hogy a könnyörgés és megkövülés hetedik évében a történelmi aktákat olyan lélektelen lassúsággal kezelik, mint a kettős könyveket, vagy lovagias jegyzőkönyveket? Nem lélegzettefőjtő, hogy az egyik kormány a másik után hiába birkózik a francia pénzügyekkel, melyeket egy romantikus pillanat képes volna rendbehozni? Ne sirjon a leikiismeret, hogy a kisebbségi kérdéseket a hatalom egy paraszthajszállal se tudja fellendíteni vagy letaszítani, ellenben az ütött sebeket át állam és minoritás vére egyaránt elfolyik? Nem történelmi abszurdum, hogy a drágaság nem csökken, az európai árucserle mesterséges drótsóvények között bukdacsol, hogy az európai erkölcsök hanyatlása még egyretart, cenzurák, vizumok, hadsereg növelések, könyvés lapkizárások csalják meg életünket, hogy a hazugság és orvtámadás, a gazdasági kizsákmányolás és az emberi méltóság megalázása szünet nélkül tobzódik, a szellemi munka leértékelése, az ipari proletár munkátlanságba taszítása, a határok eizárása, a háborus adósságok fizetése, ezer és ezer méltatlan és emberetlen intézmény sötétítette el agyönyörűen tervezett és előre édesnek álmódott életet?

Pedig milyen erők pihegnek a mi fáradtságunk, tehetetlenségünk és gonoszságunk mögött! Ime itt készülődik vagy a győzelem mámorában, vagy a fájdalmak keserűségei között edzett fiatalok, itt nyüzsgő a háboru érlelő viszontagságai között megemberesedett kezdő férfikor, itt a végső diadalt szomjazó munkáság, itt az életstandard létrájáról letaszítva a szellemi középosztály, itt az öntudatra támadt prior paraszttársadalom duzzadtsága. Miért nem jöhet és miért nem jön néhány Herakles már, kij e dus forrásokból hatalmat képes szopni? Ha már a bűnös elemek nem dobják el nyakukból a vezérkolompokat, miért nem telnek meg a pihenésre kényszerült nagy energiaforrásoktól gyorsabb, lázasabb, hevesebb, akaróbb és hatékonyabb cselekvésekre? Ugy látszik, nincs idő a nemes és láthatatlan forradalmakra, de akkor miért nem fiatalodik meg az abszolutizmus vagy maradiság, miért nem tisztul meg, miért nem erősödik meg? Ha már nem vagyunk képesek vagy hajlamosak az életküzdelem természetes háboruskodására, miért nem tesszük virágzóvá, termékenyvé az élet komoly békéjét?

A felelősségnek és az elhatározásnak fel kell riadnia. Mindenkinek, ha nem is volna egyéb, csak eltaposott kisebbségi féreg, riasztania kell Mozogni, nyüzsgni, hangosodni, indulatokodni kell, felhagyni végre a tárgyilagos szenvtelenséggel a kiszámított, vagy átörökölt nyugodtsággal, mert a merevedő élet zsiabdadságát felrázni, az álló levegőt mozgékonyssággal megtölteni, az elfásult szellemiséget türhetővé tenni most már halaszthatatlan kötelesség. Mindenkinek, aki szót emelni, aki beütvetni tud, bárhol van az élet térképén és tervrajzán, akart és elhatározott heveséggel kell a maga körét felborzalnia. Eleven, meleg

pulzusra van szükség, tehát kiáltunk fel lendítsünk karokat, énekeljünk-riadókat, gyorsítsuk minden munkánkat. Ha a vitalitás nem fokozódik, halálos körccammogásunk még halálósabb lesz: minden aljasság, fásultság, nemtörődömség, lassúság és bárgyúság, amely most fojtogat, végzetesen elfog hatalmasodni. Maradjunk továbbra is a tegnapiak szolgái, vagy az öröktől fogva való, hatalmas nyoszolyákban pihenő erők friss elhivatottjai, a béke, megértés, jóvátétel, akarat, okosság és hangulat óriásai, akiket várunk, tehát hívni, előcsalni kell?

Lemond a kormány

Beogradból jelentik: Az általános politikai helyzet a várakozás jegyében áll. A kormány ugyan formálisan még nem adta be lemondását, tény azonban az, hogy válságban van és a lemondás minden pillanatban várható. A megoldást illetően különböző kombinációk merültek fel, tény azonban az, hogy a kezdeményezés kicsuszott Pasic kezéből és aligha fogja megtalálni a kiutat a válságból. A kormányválság egyuttal a radikális párt válságát is jelenti, mert az összes frakciók, amelyek Pasic és az egyezmény ellen vannak, nagyon megerősödtek. Valószínű, hogy a Pasic kor-

mány lemondásának beadása után, Jovanovic Lyuba csoportjából való politikus, esetleg ő maga alakít kormányt Davidoviccal és a horvát parasztpárt azon részével, amely elhagyni készült Rádicot.

A horvát parasztpárt azon miniszterei és képviselői, akik a radikálisokkal való koalíció fenntartása mellett vannak, tegnap este megbeszélést tartottak az erdészeti miniszteriumban. Az értekezleten később részt vett Ninčics külügyminiszter is, akit előzőleg Ófelsége fogadott kihallgatásán.

Megtalálták az igazi bankóprést

A frankhamisítás ügyének nyomozásában vasárnap és hétfőn nem volt jelentős esemény. Ma délelőtt folytatták Rába Dezső kihallgatását, aki azonban megtagadta az újabb vallomást; szombati vallomása azonban igen fontos volt.

A Reggel értesülése szerint Rába Dezső szombatesteri vallomása megerősítette a francia detektívek nyomozásának azt a részét, hogy a hamis frankokat a térképészeti intézetben legutóbb megtalált tégelyes nyomógépen készítették a Franciaországból hozott eredeti klisékkel. Rába Dezső kihallgatása után a francia detektívek és a francia bank budapesti képviselői Bauer rendőrtanácsos kíséretében megjelentek a térképészeti intézetben, ahol lefoglalták a tégelyes nyomógépet és vasárnap délelőtt intézkedés történt, hogy a gépet használhatatlanná tegyék. A gépet a franciák jelenlétében lepecsételték és erről jegyzőkönyvet vettek fel, majd intézkedtek, hogy a gépet a térképészeti intézetből elszállítsák. A franciák a gépet a frankhamisítási ügy tárgyalása után, Franciaországba akarják szállítani.

Uj adatok

Buday Kálmán törvényszéki alkalmi tolmács ma átnyújtotta Sztrache Gusztáv főügyésznek a hágai iratok teljes magyar nyelvű fordítását. Az iratok egy példányát ma átküldik a nemzetgyűlés frankbizottságának, egyet pedig a bünygyi iratokhoz csatolnak.

A Magyarország értesülése szerint valószínűleg új nyomozás indul meg azoknak az adatoknak alapján, amelyeket a hágai iratok tartalmaznak. A hágai iratok ugyanis olyan új adatokat tartalmaznak, amelyek még tisztázásra várnak.

Az első beteg

Haála Józsefet a Markó uccai fogházból tegnap délben kiszállították a gyűjtőfogház mellett lévő rabkórházba. Haála már napok óta beteg, fokozottabb orvosi kezelésre szorul és ezért vitték ki a kórházba.

Cáfol a bécsi rendőrség

Ma megszólalt a bécsi rendőrség felhivatalosa és cáfolja a Stunde mult szombati közleményét, a magyar frankhamisítók bécsi és gráci üzeleimeiről. Kijelenti a rendőrigazgatóság, hogy alaptalan az az állítás, hogy a bécsi rendőrség már 1923-ban értesülést szerzett arról, hogy magyar megbízottak Bécsben illetőleg Grácban alkalmas embereket keresnek hamisított font és dollár bankjegyek értékesítésére.

A vádirat elleni kifogások

A frankhamisítással vádolt terheltek védői már valamennyien elkészültek a kifogásokkal az ügyész vádiratára és benyújtották azokat a büntetőörvényszék vádtaanácsához, amely rövid időn belül foglalkozni fog a beadványokkal.

Meggyorsítják a parlamenti bizottság munkáját

Az utolsó napok hírlapi polémiai azt az elhatározást érlelték meg a parlamenti bizottság ellenzéki tagjai között, hogy a bizottság munkáját gyorsítani kell és ezzel lehetővé tenni, hogy a parlament plénuma a legrövidebb idő alatt foglalkozhasson a politikai felelősség kérdésével. Az ellenzéki bizottsági tagok köréből nyert értesülésünk szerint, a parlamenti bizottságban olyan indítványt terjesztenek elő, hogy a bizottság a tárgyalások menetét gyorsítsa, esetleg naponként kétszer is tartson ülést.

Fél óra a parlament üléstermében

A beogradi szkupstina kívülről és belülről — Szócsaták, viharos ülések, vészcsengők és egyebek

Beograd, február 8.

Régi óhajom teljesült, amikor pénteken benézhettem a skupstina üléstermébe. Ugyanis a parlamentarizmusból csak halvány dunsztom van, látni akartam tehát, hogy is néz ki tulajdonképpen az a parlamentarizmus, amire annyira büszkék az alkotmányos államokban élő népek.

A skupstina mai alakjában nem valami díszpütel. Valamikor a beogradi gárdaezred székel benne s kaszárnyából alakították át ülésteremmé. Kívülről olyan mint a bécsi Busch-cirkusz, belülről pedig sötét tákolmány, ahol egész nap villanylámpák terjesztik a világságot. A sötétséget ugyanis nem a lámpák terjesztik. Rengeteg a folyósó, cikk-cakkos labirintus és az egyenruhás szolga. Minden pártnak saját klubhelyiség jurott, a legszebb és a legnagyobb a radikális párté, valóságos táncterem, ahol „fájfoklokokat” lehetne rendezni. A demokratáknak már csak fele akkora helyiség jutott, a radicsékat az első emeletre helyezték át, kelő lőtávolságra a radikálisoktól, a független demokratákat a jobboldali frontra, a többi pártokat pedig szétszórva az épület összes szárnyaiban. Az újságíróknak körülbelül akkora helyiséget utaltak ki, mint a kikircsi csárda félszere. Legalább tizen is elférnek benne, az egyik telefon a ruhafogas alatt kandikál ki a télikabátok mögüli, a másik pedig az asztalon díszleg. Ha véletlenül ketten beszélgetnek egyszerre, a ruhafogas alatti újságíró a kabátok alá bujlik, hogy ne hallhassa a másikat a szavát.

A skupstina belseje

Belépünk az újságírói karzatra, ahol deszkapadokon kormólnak a parlamenti tudósítók. Innen azután áttekinthetjük a zsongó üléstermet. Olyan mint egy lovarda vagy hippodrom, közepén az ékalaku képviselői padokkal. A boltozaton hatalmas gerendák, rajtuk a tejuveg villanylámpák tucatjai. Összesen négy karzatot látunk, olyanok mint egy jobbfejta vidéki táncteremben. A diplomata karzat csak annyiban különbözik a többiétől, amelyeket a „miserable plebs” részére tartottak fenn, hogy előtte egy hatalmas csilim jelzi a társadalmi differenciát.

A terem közepén magas balusztrádon az elnöki emelvény, mögötte Petar király életnagyságú festménye, oldalt Aleksandar király és Mária királynő arcképei. Az elnöki emelvénytől kétoldalt íróasztalok a képviselők részére, lent pedig a balusztrád alatt a szónoki emelvény és a gyorsírók asztala.

Az öreg Trifkovic bácsi elnököi. A baloldali miniszteri padokon Uzunovic, Szimonovic, Nikics és Radics Pavle miniszterek ülnek, akik a kormányt képviselik. A demokrata párt sűrű sorokban a balközépen foglal helyett; áhítattal figyelnek Davidovic Lyuba szavaira, aki a szónoki emelvényről ostromozza a kormány büneit. A radikálisok a jobboldalon tiltakoznak itt-ott közbeszólnak, viccelődnek és a szoroson mellettük ülő radicsékkal szórakoznak. A baloldali padokon Pribicsevics alakja tűnik fel, aki idegesen rágja a körmeit. Mellette Wilder volt államtitkár és Demetrovics hahotázna élcélődnek, közbeszólnak. Csak amikor Plamenac montenegrói emigráns ügyeit ostromozza, Pribicsevics tapsal élénken és bölint helyeslőleg Davidovic felé.

Szónoklat, akusztika és csengő

A szónoklatból különben nem sokat hallani, mert a rémes akusztikájú teremben csak egyes szófoszlányok jutnak az újságírók füleihez. Ki is akarták reperálni a hibát és annak idején megafonokkal próbálták a hangokat erősíteni, de a megafonokon keresztül viszont bőmbőlésnek hallatszott a legdiszkrétebb krakogás is. Még a padokban ülő képviselők is alig érik a szónok szavait a tenyerükből hangtölcsérszerű formáknak, hogy a szavakból legalább valamiképp felfoghassanak.

Az elnök viharos üléseken nem „rázza” a csengőt, mint másutt hanem először a kis

házi csengővel kísérletezik, amelyre a tenyerével rácsap, ha pedig erre sem csendesednek le a kedélyek, a villanycsengőt hozza működésbe, amely a terem hátsó frontján van elhelyezve s olyan vészjelzően szól, hogy az emberek s szinte az inába száll a bátorsága. Valóságos vészcsengő ez, a hangja dermesztő, sir, jajgat, füttyül és bőmből egyszerre. Az elnök különben nem sokat teketóriázik és nem is errőlíteti meg magát, egyszerűen odaszól a mellette ülő Kobaszica titkárnak, aki az elnök helyett végzi a csengetési műveleteket.

Ülve és állva szócsaták közepette

Észrevettem különben, hogy a képviselők nem sokat törődnek a vészcsengővel sem; a rendreutasítások dacára is vigan tovább folyik a diskurzus és a szócsaták áradata. Azt mondják, hogy még nem volt ülés, amikor nem veszekedtek volna. Az elnök pedig igen udvarias uriember, minden egyes rendreutasításnál és csillapító szavainál feiáll a helyéről, ellentétben a többi parlamenti jogszokástól, ahol az elnök ülve teszi meg észrevételeit. A magyar parlamentben például Tisza István akkor is ülve maradt a helyén, amikor revolvergolyók repültek feléje. A felállás ugyanis rendszerint az ülés felfüggesztését jelenti s így a skupstinában sohasem ismeri ki magát az ember, hogy az elnök felemelkedése az ülőhelyéről felfüggesztést jelent-e vagy egyebet. Trifkovic különbe udvariassága mellett is nagyon erélyes. Ha valaki közbeszól, szigoruan rácsengtet:

— Ugy tudom, hogy nem a képviselő urat illeti a szó?!

A multkor például Secserov képviselő az elnöki emelvény alatt állva hallgatta Davidovic beszédét. Az elnök észrevette és nyomban rászólt:

Markovics Giga dr. tanácsnok afférje Milovánovics Milán dr. polgármesterrel

Markovics Giga dr. nyilatkozata felfüggesztéséről és annak előzményeiről

A Délbácska vasárnapi számában foglalkoztunk a polgármester és Markovics tanácsnok között keletkezett affér bírósági következményeivel. Ezzel kapcsolatosan dr. Markovics Giga az alábbi nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

B. lapja 31. számú február 7-én megjelent lapjában közlemény jelent meg „A novisadi feljebbviteli bíróság utasítása alapján az államügyész vádat emelt Milovánovics Milan polgármester ellen” cím alatt, amelyben a polgármesterrel történő konfliktusom is szóba került.

Miután ebben a közleményben több olyan részlet van, amely nem mindenben felel meg a tényállásnak, kérem b. lapjában a következő kiigazításnak helyt adni:

Nem pontos az a megállapítás, hogy a cikkben említett konfliktus miatt nyugdíjaztak. Ellenkezőleg tény az, hogy csak a hivatali teendőik végzése alól függesztettek fel és elren-

— Tessék azonnal a helyére ülni!

A képviselő olyan szépen szót fogadott akár a gyermek az iskolában.

Ha Pribicsevics nyugtalanodik és élesen beleszív a terembe, az elnök imigyen válaszol: — Pribicsevics ur, nem vagyunk a Kludszki cirkuszban!

Különösen arra helyez nagy súlyt az elnök, hogy a minisztereket senki sem zavarja a beszédeiben. A pénteki ülésen Uzunovic beszéde alatt egymás után utasította rendre a zajongó képviselőket. A vészcsengő szünet nélkül működött, amely körülmény azután annyira idegesítette a diplomaták páholyában ülő hölgyeket, hogy sietve távoztak az ülésteremből.

„Az ostobától tanul az ember”

Az ülések iránt különben nem valami nagy az érdeklődés. A karzatok csak ritka és szenzációs eseményeknél telnek meg. A képviselők sem nagyon forszirozzák az ülések látogatását többnyire a büffében, vagy a klubhelyiségekben tartózkodnak. Ott ugyanis kedélyesebben lehet elcsevegni, még vészcsengő sem zavarja őket.

Amikor eltávoztam, egy „kuloári” beszélgetést lestem meg két radikális párti képviselő között. Az egyik így szólt:

— Eddig nem olvastam Radics beszédeit, de ezentul mindig a legrészletesebben fogom őket elolvasni.

— Miért?

— Mert Szarajevóban egyik beszédében többek között a következőket mondotta:

„Csak az ostobától tanul az ember”...

Az elmés megjegyzés óriási derűtséget keltett a többiek között is. Csakhamar egész kis csoport alakult, amely úgy szidta Radicsot, mint a bokrot.

A baloldalon pedig, ahol radicsék gyülekeznek, a radikális korifeusokat szapulták isten igazában.

Magyarul: ez a „sporazum”!

delték ellenem a fegyelmi vizsgálatot, amely még nem nyert befejezést, jöllehet a konfliktus óta már hét hónap mulott el, mert a polgármester ur, bár ebben az ügyben személyileg érdekelve van, még néhány hó előtt elkérte az ügy aktáit a referenstől tanulmányozás végett és azóta magánál tartja és ily módon feltartóztatja a vizsgálat szabályos lefolytatását.

Igaz, hogy Milovánovics polgármester ellen feljelentést tettem, ezt azonban annak idején, mint a lakásbizottság elnöke tettem, néhány hónappal Milovánovics Milan dr. polgármesteri kinevezése előtt és nem a konfliktus után, mint az említett cikkben áll. Felfüggesztésem tehát, feljelentésem után történt, mint annak következménye és nem feljelentésem a felfüggesztésem után.

Fogadja nagybecsü tiszteletem kifejezését.

Novisád, 1926. február 8.

Dr. Giga Markovics.

Sikkasztással is vádolja az ügyészség Crvencsics Nikolát, a novisádi kommunisták vezérét

A novisadi törvényszék vizsgálóbírója befejezte a vizsgálatot Crvencsics Nikola, a novisadi kommunisták vezére ellen. A vizsgálat befejezése után az ügyészség is elkészítette a vádiratot, amelyben azzal vádolja Crvencsics Nikolát, hogy miután belépett a betiltott független munkáspártba és megválasztották annak titkárává, levelekben, plakátokban és köriratokban hirdette a terrorista harcot egy forradalmi munkás és parasztkormány érdekében a titokban megalapított balkáni kommunista föderáció

keretében, amely föderációt az SHS királyság, Bulgária, Görögország, Románia és európai Törökország alkotnak. Ilyen módon kommunista agitációt folytatott és másokat is rábeszél, hogy a mai politikai és gazdasági rendet a terrornak kell felváltani, ezenkívül szervezett és maga is tagja volt annak a szervezetnek, amely kommunista propagandát folytatott és így az állami rend védelmére alkotott törvény 1. és 2. szakaszába ütköző bűncselekményt követett el.

A központi bizottságtól jogtalanul vett fel

1925-ben 5000 dinárt a Vörös segély megalapítására és a kommunista propaganda miatt letartóztatott Buacs Dusan és társai, illetve azok családjaira részére, a pénzt pedig saját céljaira fordította, ami által sikkasztást követett el.

Crvensics Nikola a vádtanáchoz felebezett a vádirat ellen, a vádtanács azonban elutasította a felebbezést és így Crvensics a fő tárgyalásig az ügyészség fogházában marad.

Novisad város részvétele a Miletics centennáriumon

Rendkívüli közgyűlésen foglalkozott a városi tanács az ünnepen való részvétellel

A városi kiszélesített tanács tegnap délután 4 órakor Milovanovics Milan polgármester elnöklése alatt rendkívüli közgyűlésen foglalkozott Miletics Szvetozár centennáriuma alkalmából rendezendő ünnepségekkel. A polgármester kijelentette, hogy a rendező bizottság a várost is meghívta az ünnepélyen való részvételre. A program szerint február 23-án, Miletics születésének százéves évfordulója napján hálaadó istentiszteletet rendeznének, utána pedig a városi tanács tartana ünnepi közgyűlést. A program második része pedig csak május 6-án bonyolódna le; Miletics szlavája alkalmából. A „Matica Srpska“ ünnepi akadémiát rendezne; a színházban pedig ünnepi előadásban akarnak megemlékezni a város nagy fiáról.

Klicin Predrag tanácsnok betérjeszi az ünneprendező bizottság felszólítását és egyúttal javasolja, hogy a tanács szavazzon meg 15000 dinárt egy emlékkönyv kinyomatására, amely Stajics Vasza tanár szerkesztésében jelenne meg és Miletics és Novisad városa közötti együttműködésről emlékeztetne meg.

A javaslatához felszólalt Klicin Mita, aki mindebben hozzájárult a tanács javaslatához. Az ünnepi közgyűlést február 23-án délelőtt 10 órakor fogják megtartani. A város a polgármestert, Klicin Mitát, Vuiosevic Radovánt, Popovics Dákát, Moljac Gyókat, Milak Pérót és Ilics Brankó dr.-t küldte ki az ünneprendező bizottságba.

A közgyűlés délután 5 órakor ért véget.

Orgonahangverseny Somborban

A sombori karmeliták új orgonájának felszentelésével kapcsolatosan orgonahangversenyt is tartanak, ami nagy esemény lesz a Vajdaság zeneéletében s máris oly nagy az érdeklődés iránta, hogy a bizottság alig győzi az érdeklődőket kielégíteni. A Vajdaság területén ez lesz az első ilyenemű templomi hangverseny.

Magára a hangversenyre külön meghívókat nem bocsátanak ki, aminthogy az egész ünnepségre egyáltalán senkit külön nem hívnak meg, de mindenkit a legnagyobb szeretettel várnak a karmelita atyák. A hangversenyen az 51. gyalogezred teljes zenekara is részt fog venni több számmal.

Február 16-án délelőtt fél 11 órakor Dugan Csedomir, a kis 10 éves orgona-fenómén, Dugan Ferenc karnagy kíséri fog a hatalmas orgonán hangversenyezni, délután 4 órakor pedig Dugan Ferenc karnagy horvát nyelven, Frágeyer József pedig magyar nyelven fognak előadást tartani az orgonáról.

Sem az ünnepségekre, sem a hangversenyekre külön belépődíj nincs, azonban a Karmelita Atyák nagyon szépen kérik a megjelenő haligatóságot, hogy kegyes adományaikkal járuljanak hozzá az orgona költségeinek fedezéséhez, mert még körülbelül 100.000 dinárt tesz ki az az összeg, amelyet a rendháznak az orgonáért ki kell fizetnie.

A hangversenyek és ünnepségek részletes programja a karmelita atyák rendházában kapható.

S. I.

Hirdessen a Délbácskában

Károlyi Imre harca Bethlen Istvánnal

A magyar politikai élet legújabb szenzációja az a két nyilatkozat, amelynek egyike Károlyi Imre gróf aláírásával a Pester Lloyd szombati számában jelent meg és a kormány lemondását követeli, a másik pedig Bethlen István gróf miniszterelnöknek erre a nyilatkozatra adott válasza.

Károlyi Imre gróf hat pontba foglalja össze azokat a hibákat, amelyeket Bethlen István miniszterelnök a botrányral kapcsolatban szerinte elkövetett. Károlyi megállapítása szerint:

1. Súlyos politikai hiba volt, hogy Bethlen öt évig tartotta hivatalában Nádosyt.

2. November közepén — négy héttel a botrány kipattanása előtt — Bethlen már tudott a frankhamisításról. Hogy Bethlen Prónay utján Nádosyt felszólította az ügy megvizsgálására, maga azonban a botrány kipattanásig nem érdeklődött az ügy iránt ez az elintézési mód nem bírja el sem a tárgyilagosságot, sem a külföldi kritikát és súlyos politikai balhéps. Ennek a kényelmes elintézési módnak következménye volt a frankhamisításnak tényleges keresztülvitele. Hogy Bethlen nem tehetett mást, mint azt, hogy legnagyobb pechjére a kecskére bizza a káposztát és Nádosyt bizza meg a nyomozással, továbbá, hogy genfi útja előtt nem tudott beszélni legalább egy percig Perényivel, hazaérkezése után pedig kimerülten Radványba utazott vaddisznóvadászatra és így nem volt ideje, hogy az ügygel komolyan foglalkozzék ezek a kijelentések nem eléggéik ki sem a tárgyilagosságot, sem az ellenséges nyugateurópai közvéleményt, belföldön pedig olyan támadást lehetőséget nyújtanak, amelyeket Bethlen nem fog tudni kellő módon kivédeni.

3. Bethlen nem gondolta meg, hogy nemzetközi, főleg francia vonatkozásokban az ügy minden kis részlete napfényre kerül. Tudnia kellett, hogy még a botrány kitörése után is a belügyminiszter állandóan tárgyalt Nádosyval. Tudta továbbá Bethlen, hogy Rakovszky még 24 órával Nádosy letartóztatása előtt hivatalos kommunikékát adott ki, hogy Nádosy felfüggesztéséről szó sincs és egészségi okokból megy szabadságra.

4. Vass és Pesthy miniszterek ismételtelen kijelentették, hogy csak január elsején értesültek arról, hogy a miniszterelnöknek már november közepén tudomására hozták a frankhamisítást.

Az 5. pontban a német összeköttést tette szóvá Károlyi s szerinte Bethlen megkísérelte, hogy Spanyolfalat emeljen német összeköttéséi elé.

6. Ballépésnek mondja Károlyi Bethlen azon kísérletét, hogy a franciákat kikapcsolja a nyomozásból.

Bethlen István gróf vasárnap válaszolt Károlyi Imre gróf cikkére. Bethlen választát, amelyet egyidőben hozott a Pester Lloyd, Budapesti Hírlap és Pesti Hírlap, alább adjuk kivonatossan:

1.) Nádosyt az előző kormány vette át az igazságügyminisztériumból, ahol Vázsonyi Vilmos bizalmából került az elnöki osztály élére.

2.) Nem igaz, hogy már november közepén értesült a frankhamisításról, hanem csak 25-én és akkor is anonym személytől. Nem tulajdonított tehát ennek nagyobb jelentőséget.

Perényi levelét néhány órával genfi útja előtt kapta kézhez és csak azért nem hivatá rögtön magához, mert minden idejét a genfi tárgyalások előkészítése vette igénybe. Genfből való megérkezése után egy két-nappal pedig már kipattan az ügy.

3.) Perényi választát és más egyebet azért nem tette közvé, mert nem szokása olyan dolgokat publikálni, amelyek vizsgálat alatt állnak. A belügyminiszter kommunikékájáról, hogy Nádosy betegszabadságra megy, neki nem volt tudomása.

4. Az igazságügyminiszterrel azért beszélt csak meg január közepén a frankügyet, mert ez előzőleg a belügyminiszter és rendőrség hatáskörébe tartozott.

5.) Nem akart rejtegetni semmiféle német összefüggést

6.) Sohasem akarta gátolni a francia megbízottakat munkájukban.

„Cikkét így fejezi be Bethlen István gróf:

Megkezdődött gróf Károlyi Imre behálózása és megindult a nemes gróf ezen az uton, hogy a kormányzót meggyőzze a róla, hogy az k a nézetek, amelyek Vázsonyitól származnak, de amelyek az övévé váltak a helyesek. Végre még attól sem riadtak vissza a baloldali urak, hogy gróf Károlyi Imre utján, a fajvédők nagy ellenségei, akikben leggyűlöltebb ellenfelüket látják a nyílt színen, Károlyi utján programjuknak a szürke-kormány programjának a fajvédőket is megnyerni kívánták. Azonban, úgy látszik, itt is kosarat kaptak.

Ezek után jött most gróf Károlyi Imre nyílt támadási cikkében ellenem. Rendben van. Állom a harcot! Ha annak tudatában leszek, hogy az országnak ártok azáltal, hogy helyemen maradok, azonnal távozni fogok.

Öt éven keresztül becsülettel fáradtam és önzetlenül az ország talpraállításán. Más, mint töviskoszoru nem volt érte jutalmam. Mindent, ami előtem érték, odaadtam azért a munkáért. Nem siránkozom érte, csak kötelességemet teljesítettem, de egyet nem adok, és ez a becsületem! Ezt nem fogják sárba tiporni, mert úgy érzem, hogy ez a becsület jelenleg egyúttal az ország becsületével van összeforrvva, és ezért el vagyok szánva a késhegyig menő harcra! Vegyék ezt tudomásul azok, akik azt hiszik, hogy a rágalomtól és piszoktól megborzadva, desenteur leszek!”

Az Est munkatársa beszélgetést folytatott Károlyi Imre gróffal, aki kijelentette, hogy a miniszterelnök cikkére kedden válaszol. A válasz rövid lesz és határozott, mert az ügyet elintéztnek tartja és nem óhajt polémiába bocsátkozni. Hangsúlyozza, hogy Bethlen István gróft egyéni becsületében támadni nem akarta és ezt nem is tette. Visszautasítja azt a feltevést, hogy Vázsonyi utasítására írta meg a cikket. Kijelenti, hogy Bethlen István cikke nem változtat eredeti álláspontján. Gömbös Echaradt és Ulain is kijelentették előtte, hogy egyetértenek vele abban, hogy Bethlen helyzete tarthatatlan.

Gömbös Gyula kijelentette Az Est munkatársának, hogy ha azok a feltevések, amelyekből Károlyi Imre gróf kiindul, a valóságnak megfelelőek, akkor Bethlen helyzete tarthatatlan, ha azonban nem felelnek meg a valóságnak, akkor mindenkinek kötelessége Bethlen István mellett kitartani. Maga Károlyi Imre is azt mondta, hogy ha ezek a feltevések nem helytállóak, akkor Bethlent tartani kell.

Károlyi Imre válasza

Károlyi Imre gróf a Pester Lloyd tegnap esti számában válaszolt Bethlen István gróf miniszterelnök vasárnapi cikkére. Károlyi Imre azt válaszolja, hogy ő nem akarta megsérteni Bethlent. Ő legjobb meggyőződése szerint írta a cikket és abból levonta a következtetést. Lehet, hogy ebben tévedett, de azt a jövő fogja megmondani. Ő csak véleményét nyilvánította, amit minden adófizető megtehet.

A Nyolc Órai Ujság ehhez a nyilatkozathoz azt fűzi hozzá, hogy Károlyi Imre grófnak nem kellett volna olyan akcióhoz nevet adni, amit Vázsonyi vezet.

Hadik János nyilatkozata

Hadik János gróf a M. O. T. munkatársa előtt nyilatkozott és abban azt mondja, hogy a nemzet becsülete követeli a frankügy felderítését. A nemzet erejét nem szabad elpocsékolni, nehogy a romboló elemek ezt felhasználják: Nem szabad a nehezen elért eredményeket Bethlen távozásával veszélybe juttatni. Bethlen távozása súlyos veszéllyel járna a gazdasági helyzetre. Ő, aki pártokon felül áll, sokszor bírálta már Bethlen politikáját, most azonban mindenkinek, aki félti az ország sorsát, a miniszterelnök mellé kell állni.

HIREK

1926. Február 9. Kedd

Római katolikus: *Alex. Cirill*. Protestáns: *Abigaít*. Görög keleti: *Kriz. erek*. A nap kel reggel 7 óra 15 perckor, nyugszik 5 óra 13 perckor. A hold kel 4 óra 26 perckor, nyugszik 1 óra 24 perckor. Nemzeti Színház: Tánc a boldogságba. Apolló mozi: *Növérék harca*.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Hirtelen változás várható. A tengerparton meleg hullám déli szelekkel és elég bő esőzessel, különben változó idő helyenkénti csapadékkal. Később hideghullám.

Jóslat Novisad részére: Gyenge szelek, nagyobbára borult és ködös, csapadék nélkül. Hőmérséklet 0 foktól 5 fokig.

— **A Novisadi Soko Egyesület** folyó hó 20-án álarcos bálát rendez a Soko otthon összes termeiben (Trandafil épület). Kezdeté este 9 órakor. Csak meghívottaknak. Jelmez nélküli vendégek esti ruhába. Reklamációk Jovan Totovics, Kralja Petra 29. intézendők. Arak nem tagoknak D.n. 25.—, tagoknak Din. 20.—. Háromszemélyes családjegy Din. 50.—. A rendezőség.

— **Meghívó** a novisadi ipartestület 1926. évi február hó 21-én délután 2 órakor a város háza nagytermében tartandó rendes évi közgyűlésére. Ha a február hó 21-ére kitűzött közgyűlésre a testület tagjainak egy harmada meg nem jelenik nyolc nap után, azaz február hó 28-án délután 2 órára ugyan azon helyre tűzettek ki a közgyűlés, mely a jelenlevők számára való tekintet nélkül lesz határozatképes.

— **A novisadi református ifjuság farsangi estje.** Vasárnap este tartotta meg a novisadi református ifjuság a református egyházi dalárda közreműködésével farsangi műsoros táncestélyét. A műsor keretében három számmal szerepelt a dalárda, amely Ugray Lajos karnagy vezetése mellett tanubizonyosságát adta, hogy ma városunk egyik legjobb dalárdája. Nagyon kedves volt Kovács Jucika monológja, amelyet a közönség kitartó tapssal honorált. Gyulai Pál: Eji látogatását megkapó erővel szavalt a Németh Lidike, a melodráma zongorakíséretét diszkrétén Gutsohn Lujzika kísérte. Úgyesen adta elő Sós Böske és Németh József a „Nagyanyó” című dialogot. A műsor végén került bemutatásra Virág Lajos, „A bóbítás galamb” című egyfelvonásos népszínműve. A szereplők mind kitűnően oldották meg feladatukat. Németh Lajos — Kanyó Gáspár paraszt gazda figuráját élethűen adta, Gáspár Lidike — Böskeje kedves jelenség volt, talpraesett magyar asszony volt Kocsi Juliska — Kanyó Gáspár felesége szerepében, Németh István — Timár József kovácslegényt adta természetes közvetlenséggel. A többi szereplők Vékás Böske, Jakab János, Kluch Győző és Szász Imre is jók voltak. Előadás után hajnalig tartó tánc következett.

— **Elsőrendű tűzifák,** porosz köszen és gázkösz házhoz szállítva, Schwarz Testvéreknél Novisad, Haltér 11. sz. 2757-1-0

— **A burgenlandi magyarok megvertek egy barátságtalan képviselőt.** Sopronból jelentik: Az utóbbi időben a burgenlandi tartománygyűlés egyes képviselői támadásban részesítették a burgenlandi magyar lakósságot és egy Suchard János nevű tartománygyűlési képviselő egyenesen azt a kijelentést tette, hogy ki kell végre utasítani az alkalmatlan idegeneket. Miután a tartománygyűlés elnöke ezért a sértésért nem szolgáltatót elégtételt, a burgenlandi magyarság elhatározta, hogy maga vesz elégtételt a sértésekért. Néhány nap előtt a burgenlandi magyar munkásság Szentmártonban tartott gyűlésén megjelent Suchard képviselő is. A munkások felszólították, hogy vonja vissza a tartománygyűlésen tett sértő kijelenté-

seit. Mivel Suchard ezt megtagadta, néhány munkás rávetette magát és formálisan elpáholta. Csak a népgyűlés elnöke mentette meg a képviselőt a súlyosabb inzultustól.

(x) **Tűzifa, koks, porosz szén** legjobb, legolcsóbb **Vinkovits fatelepén,** Örményut. Telefon 257. 2393-1-30

— **Álarcos gyermekjelmezbál Somborban.** A Sombori Sociális Missió társulat, szegényeknek fa és tejjel való ellátása céljából február 14-én farsang vasárnapján a „Sloboda” szálló nagytermében álarcos gyermekjelmezbált rendez. Kezdeté délután fél 3 órakor. Meghívó nincs; az egylet vezetősége ezúton hívja meg az érdeklődő publikumot. Álarc és jelmez nem kötelező. Belépő-jegy személyenként 20 dinár. A bál keretében megválasztják a farsang királyát, királynőjét, herceget s hercegnőjét. A kíséret személyeit sorshuzás dönti el. Az ünnepélyes választás után, az udvar előtt diszfelvonulás lesz a táncprodukciók.

Megérkeztek! Gyönyörű fehérneműk, nyakkendők, francia harisnyák, Borsalino kalapudonságok; garantált legolcsóbb ár **Fuchs** divatruüzlet, a Menrat palotával szemben. 2994-1-15

— **Lincoln rádió emlékszedek Amerikából.** A WCCO Gold Medal Station, Minneapolis, Min. Egyesült Államok egyik legerősebb leadó állomása 416.4 hullámhosszal február 12-én Európa részére is hallhatóan éjjel 11.30-kor (Középeurópai idő szerint február 13-án hajnali 5 óra körül) Lincoln elnök emlékülnepe néperanto nyelvű előadást ad le és kéri azon európai amatőrök értesítését, kik felvételével sikeresen vagy sikertelenül megpróbálkoztak.

TŰZIFA
legolcsóbb, legjobb minőségben kapható
Drvarsko industrisko drustvo cégneél,
Novisad, Jermenski drum. **Telefon 208.**

— **A Danubius és Tennis Klub bálja.** Szombaton este tartották meg a Danubius és Tennis Klub közös bálját a Sloboda szálló nagytermében szép számu és előkelő közönség jelenlétében. A lady patronessek részére készített emelvényen ott voltak Vulkó Vida a Vöröskereszt elnöknője, Dungserszki Gyókné, Ilin Dusánné, Mitrovics tábornok felesége, Bauer Gyuláné és dr. Lusztig Nándorné. A táncot fél 10 órakor nyitotta meg Srbiájankával Ilin Dusánné Pavlasz Ignáccal. A bálon megjelentek elegáns toalettjei között is feltűnt Dungserszki Babáé, Miroszavlyevics Olgáé és Csernyei leáé. A bál a legjobb hangulatban a késő hajnali órákig tartott.

— **A kereskedelmi ifjuság mulatsága.** A novisadi kereskedelmi ifjuság február 13-án, szombaton, este tartja meg estélyét a Sloboda szálló összes termeiben Miroszavlyevics P. Koszta, a Kereskedelmi és Iparkamara elnökének védnöksége alatt. Az estély hangversenyén a beogradi Opera legjobb erői fognak fellépni és így annak sikere mindenképen biztosítva van. Akik nem kaptak meghívót és arra igényt tartanak, azok forduljanak Gyorgyevics Dusán úrhoz a Georgijevics és társa Kralja Petra u. 5. számu házban levő vaskereskedő cég tagjához. A jegyek elővételben már kaphatók a Slavia könyvkereskedésben, Pesics u. 11. és Ivkovic György Kralja Petra 28. számu könyvkereskedésében.

— **Rövid hírek.** *Ujra árvíz fenyeget Zalamegyében.* A hirtelen hóolvadás következtében néhány folyó kilépett medréből. Az óvintézkedések folyamatban vannak — *Szabadkőművesellenes mozgalom indult meg Londonban,* amelynek célja, hogy a szabadkőműveseknek a munkáspártban viselt vezetőállásait megszüntessék és ily módon elhárítsák a szabadkőművesek mindennemű befolyását — *Uj rádióleadó*

állomást építenek az Innsbruck melletti Hallban. A leadóállomás ez év júniusában kezd meg működését. — *Harmincévi fegyháza itéltek* tegnap Firenzében egy Berkovics nevű embert, egy Stenzel nevű osztrák polgárno meggyilkolásáért. A tettestársak közül az egyik ötévi, a másik kettő pedig két-kétévi fegyházat kapott. — *A hajdusoboszlói hőforrás* iránt a külföldön is egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg. A vegyvizsgálóbizottság megállapította, hogy a forrás vize üvegbe lefejtve is kitűnő gyógyhatásnak bizonyul. Rövidesen megkezdik a forrás mellett egy nagyszabású fürdő építését. — *Szöke Sándor* pincér rálőtt egy grófnőre tegnap délelőtt tíz órakor a budapesti Astória-szállóban, az egyik golyó báró Splényi Lászlóné nyakcsigolyájában akadt meg. A pincér a gyilkossági kísérlet elkövetése után morfint és sztrichnint vett be. Mindkettőjüket életveszélyes sérülésekkel szállították be a Rókus-kórházba. — *XI. Piusz pápa trónralépését* vasárnap minden bécsi templomban megünnepelték. A Wolf ezredes vezetése alatt álló „Császárhű néppárt” evvel az ünnepséggel kapcsolatban a kapucinusok templomában délelőtt tíz órakor könyörgő istentisztelet tartott. A szertartás végén a császárdalt énekelték el.

— **Táncmulatság Kamenicán.** Kamenicán, a Riparia vendéglőben szombaton este tombolával egybekötött táncmulatság lesz. Novisadról különhajó indul Kamenicára; a Zlatorog Novisadról este 7 és fél 9 órakor indul Kamenicára, onnan vissza Novisadra pedig reggel 4 és 6 órakor.

— **Örzik a román extrónörököst.** Bukarestből jelentik: Ronelli dr. udvari orvos, aki Károly herceg volt trónörököst betegsége alatt kezelte, Postescu tábornokkal együtt visszaérkezett Milánóból. Comescu tábornok továbbra is Milánóban maradt a volt trónörökös mellett.

RÁDIÓ MŰSOR
február 9-én

(A városok mellett lévő szám a hullámhosszat jelenti)

BEOGRAD (1650) 13.30 órakor hírek.

BÉCS (530) 11 órakor zene, 17.50 órakor előadás asszonyoknak, 18.25 órakor bécsi műkincs gyűjteményekről, 19.10 órakor francia tanfolyam, 19.40 órakor angol tanfolyam, 20 órakor kamarazene est.

BUDAPEST (546) 9.30, 12.30 és 15 órakor hírek, közzgazdaság, 16.30 órakor szórakoztató zene, a magyar kir. 1. honvéddalozegred zenerészlege, 18 órakor az egészségügyi reformiroda előadása, tartja: Vass József népjóléti miniszter, 19 órakor zeneátviteli kísérlet: a köztisztviselői zenekarnak Grieg estje a vármegyeháza nagyterméből. Közreműködik: Szabó László operaénekes, vezényel: Szeredi Saupe Gusztáv zeneigazgató.

BERLIN (505 és 576) 16.30 órakor házi zenekar, 18.45 órakor új könyvek, 19.15 órakor angol tanfolyam, 19.50 órakor afrikai utleírások, 20.30 órakor Marcell Salzer est.

MÜNCHEN (193) 16 órakor előadás asszonyoknak, 16.20 órakor szólista hangverseny, 17.30 órakor Nachtlicher Angrifff novella, 20 órakor farsangi est.

RÓMA (425) 14.15 és 17.10 órakor házi zenekar, 17.30 órakor mesék, 18 órakor jazzband, 20.40 órakor hangverseny (könnyű zene).

STUTTGART (446) 16 órakor gazdasági hírek, 16.15 órakor előadás asszonyoknak, 16.30 órakor hangverseny, 18.30 órakor előadás a technika fejlődéséről, 19.30 órakor eszperantó tanfolyam, 20 órakor Mozart est, utána dalest.

ZÜRICH (515) 20.15 órakor olasz tanfolyam, 20.30 órakor Fest in Zürikon szatira.

APOLLÓ
február 9-én: **NÖVÉREK HARCA**
Elejétől végig érdekesítő dráma 6 felvonásban. — Főszerepben: **LOTTE NEUMANN.**

SPORT

A Soko gyenge játékával szemben a Radnicski sem játszotta ki legjobb formáját

Soko (Beograd)—Radnicski 0:0

Bíró: Simovics. Karagyorgye pálya

A pályaviszonyok talán sehol sem olyan rosszak, mint éppen Beogradban. A teljesen irreális talaju pályákon télen, vagy esős időben normális játékot, vagy rendszeres tréninget nem lehet játszani. Ennek a következménye, hogy a Jugoszlaviát és a BSK-t kivéve ugyyszólván az összes beogradi csapatok pihenni kénytelenek a téli hónapokon át. Tavasszal azután, mint-hogy a szorgalmuk is nagyobb, meg a fejlődési lehetőség is, néhány hét alatt elérik múltévi formájukat és lehengerlik többek között a novisadi csapatokat is, amelyeknek a tegnapi játék után itélve jelen formájukban bizony nem nagy fejlődést okozhatnak.

A Sokol vasárnapi játéka nem elégitett ki. Hiányzott: játékból a tetszetős lapos passzjáték, amely a beogradi csapatoknak olyan jó nevet szerzett. Sok volt a célszerűtlen csapkodás, amelyből talán az egyetlen Pilát játéka volt kivétel. Természetes, hogy ez a közepes játék átragadt a novisadi együttesre is, amely biztos vereségre számított, tehát szívesen bele-nyugodott egy eldöntetlenbe is. Pedig ha nekirugaszkodott volna, könnyen sikerülhetett volna hosszú idők után először vereséggel hazaküldeni egy beogradi csapatot. Az együttesből Mondovics, Valent és Grünenberg játéka emelkedett ki.

A válogatott keret. A jövő vasárnap lejátásra kerülő Szokolye—Noviszád válogatott mérkőzésre, a noviszádi csapatot a következő játékosokból állítják össze: Kovracsek, Mondovics, Kricskov, Zsivics, Abt, Popovics, Weisz, Alexics, Antonics, Bertók, Grünenberg V, Fischer, Sévics, Lenci, Schubert, Mandics, Risztó. Kívánatos volna, hogy a játékosok egyleteiken belül tréninget tartsanak, de minden elírt tréningutasítás nélkül is minden egyes válogatott jelölt tartsa erkölcsi kötelességének azt, hogy testi kondícióját a jövő vasárnapig a maximális teljesítőképességre előkészítse.

VASÁRNAPI FUTBALLEREDMÉNYEK:

- Zagreb** Serlegmérkőzések:
 Derby—Ilirija 7:1 (5:0)
 Zseljeznicar—Viktoria 5:1 (2:1)
- Bécs** Bajnoki mérkőzés:
 Amatör—Hertha 4:2 (2:1)
- Barátságos mérkőzések:
 Rapid—VAC 3:1 (2:0) / Vienna—Slovan 3:1 (0:0) / Hakoah—Simmering 3:0 (2:0) / WSC—Nicholson 5:3 (2:1) / Rudolfshügel—Vorwärts 06 5:5 (3:3) / Admira—Favoriten 6:0 (2:3)
- Temesvár** Bajnoki mérkőzések:
 TAC—Kinizsi 4:4 (3:1) / Banatul—TMTE 3:2 (2:1) / Spárta—Polytechnika 2:1 (2:1)
- Zsombolya**
 Zsombolyai SE—Rapid 1:1 (1:0)
- Budapest**
 Magyar kombinált—WAC(Bécs) 3:3 (2:0)
- Ladányi díj:
 UTE—KAC 9:0 (4:0)
- Barátságos mérkőzések:
 NSC—FTC 3:1 (1:0) / 33FC—Törekvés 5:1 (3:1) / VAC—ETC 4:1 (2:1) / BEAC—Soroksári AC 10:0 (3:0)
- II. osztályu bajnoki mérkőzések:
 Zugló—RAC 2:0 (0:0) / UTSE—Világosság 7:0 (1:0) / MÁV—BAK 2:0 (0:0) / ETSC—BSK 2:0 (1:0) / KAOE—MTK 1:1 (1:0)

SZINHÁZ

„Marica grófnő“ a novisadi Nemzeti Színházban

A novisadi Nemzeti Színházban az idei szezonban már több sikerült operette került színre, az idény egyik legnagyobb szenzációja azonban kétségenkívül Kálmán Imre világhírű „Marica grófnő“-je lesz, amelynek február hó 20-án lesz a bemutatója. A színház operett-együttese nagy ambícióval készül a pompás és népszerű operett bemutatójára, amelynek a napokban volt Bécsben a kétszázadik elődása. A darabban a színház legjobb erői vesznek részt és a címszerepet Mikulics Eva énekli, akinek a „Marica grófnő“ lesz egyik legnagyobb alakítása. Tasziló szerepében Piszek lép fel, Populeskut Odzsics és az ispánt Klemencsics játssza. Hálás szerep jutott még Michl Milkának, Matejicsnének és Vaszićnak, aki Penezsek szerepét alakítja. A színház vezetősége ez-uttal nem kimélt anyagi áldozatot, hogy Kálmán gyönyörű operettjét minél fényesebb keretek között hozhassa színre. Klemencsicset, a táncszámok és balettatrakciók tanulmányozása végett kiküldte Bécsbe s úgy lehetővé vált, hogy a darab koreografiai része teljesen bécsi mintára kerüljön színre. Ugyancsak nagy gondot fordítottak a díszletekre is, amelyeknek egy része teljesen újonnan készült. A színház vezetősége azonkívül új kosztümöket és új frakköltönyöket készített, a kar személyzete részére pedig vadonatúj ruhákról gondoskodott. A darabról már teljes gőzerővel folynak a próbák, a zenei részt Szelinszky karmester tanította be. A színház reméli, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel legalább 25-ször hozhatja színre a darabot az idei szezonban, annál is inkább, mert az osijeki színház is legközelebb fogja megünnepelni a „Marica grófnő“ ötvenedik jubileumi előadását. Annyi bizonyos, hogy a darabot Novisado mindenki megfogja nézni.

Albert Lang hangverseny. Lang Albert a kiváló hegedűművész szombat esti hangversenyét a Színház műsorváltozása folytán csütörtökre e hó 11-re halasztotta és a megnyilvánuló nagy érdeklődés kiváló zenei élvezetet ígér. Jegyek elővételben „Büro-Rad“ Jevrejska ulica 6.

Jadlowker hangverseny Novisadon. Jadlowker Hermann a világhírű orosz operatárs február 27-én szombaton a Szlobodában rendezti egyetlen hangversenyét. Jadlowker hangversenye évek óta a legnagyobb zenei szenzációja lesz Novisadnak. Jadlowker jelenleg a budapesti Városi Színházban aratja estéről estére viharosabbnál viharos sikereit. A novisadi hangverseny iránt óriási az érdeklődés, úgy hogy már a hangverseny első hírére a jegyek nagyrésze elővételben elkel. Jegyek előjegyezhetők, Bács megyei Napló (580) Lipkovicz trafik és Büro-Rad Jevrejska ul. 6.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebbar levő előfizetőinket és viszontelárúzóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni szíveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska“ kiadóhivatala

A DUNA VIZALLÁSA

Február	1-én reggel	—	—	—	225
Február	2-án	—	—	—	218
Február	3-án	—	—	—	210
Február	4-én	—	—	—	227
Február	5-én	—	—	—	236
Február	6-án	—	—	—	250
Február	7-én	—	—	—	258
Február	8-án	—	—	—	286

TŐZSDE

A dinár árfolyamai

Bécs	1248 75	Prága	59.62
Budapest	1254.—	Berlin	—

Február 8	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.15	—	—	176.—
Zürich	—	1095 25	1095 50	1927.—
Newyork	519.—	56.78	56 80	—
London	25.24	276.45	276.55	486.50
Paris	19.30	213.—	213.50	371.50
Milano	20.92	228.30	228.60	403.—
Prága	15.38	168 40	168 50	296.25
Berlin	123.60	1353.50	1354 50	23.81
Budapest	—	797.—	797.—	14.1/8
Brüsszel	23.62	22 75	—	454.75
Bécs	—	799.—	800 50	14 25
Bukarest	225.—	25 60	26.50	44.—
Amsterdam	—	22 75	—	40 11
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicago terménnytőzsde

1926 február 8, 19 óra

Buza	Tengeri		
május 1926	173.—	május 1926	81.75
Julius	152.1/8	Julius	84.5/8
Szeptember	144.25	Szeptember	86.1/8

Irányzat: buza, tengeri gyenge (AVALA)

Novisadi terménnytőzsde

1926 február 8. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, duplikát kassza
 kötés 297.50, 750 mm

Tengeri

bácskai uj d. k. kötés 110.—, 150 mm
 bácskai öreg dupl. k. kötés 150.—, 100 mm
 bácskai IV-V. Tisza Stari-Becsej paritás kötés 138.50, 3000 mm
 szerémi uj d. k. kötés 115.—, 400 mm
 szerémi V-VI. Indjija paritás kötés 138.—, 600 mm
 szerémi V. d. k. kötés 137.—, 500 mm

Buzaliszt

bácskai 2. sz. kenyér duplikát kassza
 kötés 270.—, 100 mm
 Irányzat: csendes

Minden betegségből (vérbaj, tüdőbaj, rák, gyomorfekély stb.) néhány hét alatt **örökre kigyógyul** és visszanyeri fiatalos életerejét, ha

Bicsérdy követője lesz.

„A halál legyőzése“ című könyvét, mely a természetes életmódot gyakorlatilag tárgyalja, **75.— dinár**

előzetes beküldése vagy utánvét mellett Jugoszláviában szétküldi

GARAMSZEGHY DEZSŐ
 könyvkereskedő, **Novibras**, Bačka.
 2977—1—6

Irodai alkalmazott

német és szerb nyelvismerettel, könyveléshez felvételik. Ajánlatok az eddigi működés és fizetési feltételek megjelölésével Schmolka hirdetőjébe Novisad, Futoski put 2. küldendők „155. sz.“ alatt. 3003—1—3

Azonnali belépésre kerestek egy **vaskereskedő segéd** német és szerb nyelvismerettel, hadmentes. Irásbeli ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „500“ szám alatt Schmolka hirdetőjébe Novisad, Futoski put 2. küldendők. 3008—1—3

HÁZ eladó **Petőfijeva (Kazinci) ucca 17.**
 2997—1—2

Báti naptár

Február 12, péntek
RADIKÁLIS MULATSÁG a Slobodában

Február 13, szombat
**A KERESKEDELMI IFJUSÁG mulat-
 sága a Sloboda nagytermében.**

Február 14-én, vasárnap
**NAK Sportklub „KRIZANTÉM” 3 fel-
 vonásos operett a Slobodában.**

Február 16, kedd
ROSENBERG BÁLJA a Slobodában

Február 20, szombat
**A NOVISADI SOKO EGYESÜLET ál-
 arcos bálja (Trandafil-épület.)**

Szerkesztései: TOMAN SANDOR
 Kiadó: „DELBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetések csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala

APRÓ HIRDETÉSEK

EGY-GYERMEKES családapa feleségül venne tisztességes 30 év körüli nőt, esetleg özvegyasszonyt. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz (Wagner-palota.)
 2987-1-3

TANONCOT négy középiskolai végzettséggel nemet és szerb nyelvismerettel műszaki üzletünkbe felvesszünk Stolz Henrik Fiai Novisad, Temerini ut 3.
 3004-3x

Ügyes, gyakorlott **FEHERNEMÓVARRONÓ** alandó munkát kaphat. Kézimunkaüzlet, Futoska 7. Ugyanott egy-két tanulóleány felvétetik. 2814

BABAKELENGYÉT vennék jó állapotban cím a kiadóban.
 2996-2x

EGY SZOBA-KONYHA butorozott lakást keresek február 15-re, vagy üreset március 1-re. Cím a kiadóban (Wagner-palota.)
 1-0

ALLÁST KERES, bármilyen foglalkozást, szobaleány, varrónő, elárulástónói minőségben. Csak szerbül beszélő nő. Cím: Brena Ilic, Dudarska u. S.
 3019-2

Egy intelligens uri özvegy, 36 éves nő, **HÁZVEZETŐNŐI** állást keres. Érdeklődni lehet Pirosi ut 71. Sz. J. 2965-1-2

HIRDETÉSEK

NYOMDASZT,

aki a szerb és magyar nyelvben perfekt, társul keresek, megfelelő tőkével, nagyobb járási székhelyben levő nyomdához. Tőke hiányában haszonrészesedésre alkalmaznám. — Papirkereskedésben jártassággal bírók előnyben, esetleg ugyanezen nyomda és könyvkötészet eladó. — Ajánlatokat „Nyomdász” jellegre a kiadó továbbítja.

Egy kisebb családi HÁZAT

vennék, esetleg üres telket. Cím a kiadóban.
 2986-1-3

Ovadékkal vagy jótállással

nőtlen fiatal raktárnokot keres **Grand Hotel Sloboda R. T., Novisad.** Borkezelésben is jártas egyének előnyben részesülnek.

Fa, kőszén, faszén, műtrágya, rézgalic

eladására keresek minden községben helyi ügynököket, továbbá egy tisztességes utazót. Cím:

Lederer Leó bankház, Sombor
 2983-3x

GÉPÉSZ

jéggjáróhoz kerestetik. Ajánlatok „Ügyes” jellegre

„Kardos” hirdetővállalathoz, Novisad
 2995 Kr. Petra u. 19. kéretnek. 1-2

Nemcsak kiégett

izzólámpáját, hanem

radiólámpáját

is becserejük előnyös ráfizetéssel.

Alterus Műszaki vállalat
 Novisad, Kralja Petra 26.

RITKA ALKALOM kínálkozik a könyvvitelt tanulni szándékozóknak

részére. Elsőrendű gyakorlati (és teoretikus) módszer mellett tanítom: Az összes könyvviteli rendszereket (oiasz, amerikai, kombinált) Kamatos folyószámlákat (angol, retrograd, progresszív mód) Általános kereskedelmi ismereteket, az idegen pénznemekben való könyvelést stb. Érdeklődők azonnal írjanak

B. L. postafiók 75.

címre bővebb felvilágosításokért.

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint. Festés minden színben. Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Fiatall asztalos segéd,

azonnali belépésre állást keres

Cím: Kaszás István Ada, Car Dušana ulica 572.

BUTORT:

Hálószoba, Ebédlő és Irodaberendezést stb.

elsőrendű, a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelben

nagyban és kicsinyben

mindenkor olcsóbban vásárolhat,

mint bárhol és a legkedvezőbb **fizetési megkönnyítéssel**

ATLASZ D. D. butor és faárugyárban, NOVISAD

Rendkívül olcsó vásárlási alkalom

Leltározás közben február hónap folyamán az összes raktáron lévő rőfös és divatáru cikkeit

sokkal olcsóbban

árusítom, mint karácsony előtt

Löwinger divatáruháza Novisad, Kr. Petra 19.

A NOVISADI ATLETIKAI KLUB

a Sloboda szálló dísztermében 1926. évi február 14-én vasárnap este a Belteri Katolikus Kőr énekkarának és a kir. 7. gyalogezred 25 tagu zenekarának közreműködésével színre hozza:

KRIZANTÉM

Operett 3 felvonásban

Irta: Kottow János és Beer Gusztáv. Fordította: Kulinyi Ernő. Zenéjét szerette: Nádor Mihály. Karnagy: Léh Jakab. Rendező: Nagyfejeő Endre.

SZEMÉLYEK:

Edgár, hallei herceg	Stengel Károly
Berndorf Tamás gróf	Radoszavljevics L.
William Thomas Morlan, amerikai gyáros	Schall Ignác
Marliese, a leánya	Müller Babsy
Kitty, Morlan unokahuga	Knézy Paula
Lyane Bagny, táncosnő	Lehel Aranka
Mia	Szegedi Ilonka
Enrico de Alpida	Diener Gyula
Bendel Frigyes, herceg titkára	Paszt Ernő
Lemtern, gróf	Horváth Sándor
Lemtern, grófné	Bogdánovits Maca
Waldstein, báró	Gausz Győző
Tauber, báró	Paitz Dezső
Tauber, báróné	Stern Bélané
Faber, grófné	Klippel Iduska
Dolly	Polyakovits Baba
Ella	Kantner Duci
Stina	Horváth Bözsike
Ritta	Szakáll Mariska
Gemma	Szkicsák Jucika
Daisy	Spirszky Mincsi
Carlie	Knézy Böske
Margit	Timpauer Ilonka
Bella	Fischer Mancika
Renée	Bago Esztike
Mimi	Bauer Ilonka
Charlotte	Peklo Olga

Krizantemos hölgy — Klippel János

A herceg udvarmestere — Klippel János

Balettáncosnők: Knézy Böske, Szkicsák Jucika, Lehel Aranka, Meszner Mancika, Peklo Olga.

Lakajok: Meszner Jollyka, Dióssy Kató, Kovács Jucika, Winterfeld Böske, Fogarassy Rózsi, Kehl Agica. — Színpadi díszítő és ügyelő: Feher György. Sugó: Kovács Mihály. — Kéltékesek: Kovár J., Fischer A., Sáros J., Lucianovics H., Schmidt K., Spirszky N., Kuch Gy. — A darabban előforduló összes dívatos új és színpadi balett-táncokat Nemess táncosnő tanítja be.

Helyarok: I. hely 60 D., II. hely 50 D., III. hely 40 D., Erkelly ülés 50 D. — Jegyek elővételben Nagyfejeő kézimunkaüzletében, Jevrejska ul. 9. kapható. — Penztárvitás este 6 órakor. — Kezdeté 8 órakor. — Az előadás után tanc.

Vas vagy pléh szakmában

jártas fiatal ember, ki a szerb, német és magyar nyelvet szóban és írásban bírja, felvétetik

„IRIS” fém és pléháru ipar

Ing. FAITH FERENCZ, NOVI SAD, Temerini kapunál, csatornán túl.

Utazót keresünk

a fűszer és gyarmatáru szakmából. „Jugokommercia” állás és lakasközvetítő iroda Novi Sad, Parnogmlina 10.